

## BLEŠÍ TRH JIŘÍ KRATOCHVIL

Nová kniha Jiřího Kratochvíla je rozdělena do tří částí: portrétů, příběhů a omrvinek. Tentokrát nemáme v ruce uhrančivé fantaskní prózy ani pronikavé eseje, ale originální vyprávění, jež nám dává nahlédnout do toho, co a hlavně jak Kratochvíl čte, co si o tom myslí, také o tom, jak sám píše, a v úhrnu tedy čím a jak žije. V úvodu předdesílá, že nemá rád memoáry, ostatně nemusí je psát, ve všech knihách za fantaskními ději je skryto něco z příběhů jeho vlastního života. Tentokrát si Kratochvíl splnil svůj sen vytvořit směs nejrůznějších textů, starších, zapomenutých i nalezených. Přitom je kniha vlastně jediným souvislým textem, v němž se Kratochvíl vyznává ze vztahu k literatuře. Píše o autorech, kteří ho inspirují tak, že svým dílem vstoupili do jeho života (Sterne, Borgese, Cortazar, Camus, Nabokov). Přemýšlí, jak píšou, a dává nahlédnout do jejich knih, jako by to byly živé bytosti. Zvláštní pozornost věnuje románům Milana Kundery, přičemž Kratochvílův výklad je tím nejpronikavějším

vhledem do jeho díla, s jakým jsme se mohli setkat. Nezapomíná, co pro něho znamenají čeští autoři, především iniciační Ivan Vyskočil se svým originálním vztahem k vyprávění, jež nikdy není ukončené, v každém dalším okamžiku může žít dál jinak, neboť je neustále proměňované. Zároveň s tím Jiří Kratochvíl vypráví vlastní životní příběh, spolu s příběhy města, které miluje. Na každé stránce poznáváme, z čeho vznikají všechny jeho dosavadní knihy; život a psaní tvoří u Kratochvíla celek, podobný bychom jinde těžko hledali. Kratochvíl je bytostný vypravěč s nevyčerpatelnou fantazií, proto vše, o čem v Bleším trhu píše, je poutavé, jako bychom četli knihu příběhů.

## VZPOMÍNKY NA JEDNU VESNICKOU TANCOVAČKU JIŘÍ HÁJÍČEK



Samozřejmě nejde o jednu tancovačku, ale o dvacet povídek, z nichž některé jsou zde tištěny poprvé. Drží je pohromadě společné téma, jimž je život současné jihočeské vesnice. Věrnosti venkovským hrdinům je Hájíček v soudobé próze téměř výjimečný. Nevyladává vypjaté dramatické situace, napětí jeho povídek je skryto ve zdánlivě všedních příbězích. Hájíček je poučen chechovovským vyprávěním, jež povídkám ponechává tajemství, ve většině z nich ponechává konec téměř nedopovězený anebo otevřený čtenářově fantazii. Nesměřuje k nečekaným pointám, jako by jenom naslouchal povědomým lidem, kteří „jeden přes druhého budou povídat a já budu jen sedět a poslouchat, ale stejně se nic nedozvím a nikdo mi nepoví, jak mám žít“. Povídky však představují ucelený originální, málo známý venkovský svět prostých a živých hrdinů s jejich soukromými dramaty, jež Hájíček dobře zná.

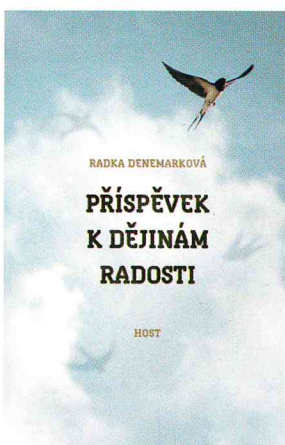
je oběšený úspěšný muž, a případ vypadá na sebevraždu. Kniha pak zase vypadá na kriminální detektivní příběh, protože policista má podezření na úkladnou vraždu. Od této chvíle však vyšetřováním jednoho případu rozvíjí se postupně odhalování velkého společenského zločinu, jehož dějištěm už není jenom půda s oběsencem, ale stává se jím svět, a nikoli jenom tohoto místa a této chvíle. Nitky od mrtvého na půdě jdou nejprve k jednotlivým dívkám, Denemarková se však s jednotlivostmi nespokojí, obrátí se k dávným zločinům z nacistických koncentračních táborů, kde zotročování, zneužívání a znásilňování žen patřilo mezi válečné zločiny. Autorka dá přežít několika traumatizovaným ženám, jež vzaly právo odplaty do svých rukou a vytkly si úkol násilnické zločince vyhledávat a trestat je. Policistu upoutá zvláštní dům pod Petřínem; nezklame ho, neboť v něm narazí na tajemství jeho nevšedních obyvatel. Odhalovat víc nebylo by korektní. Vposledku je kniha Radky Denemarkové aktuální, aktivizovanou variací na téma viny a trestu.

## HIMMLEROVA KUCHAŘKA FRANZ-OLIVIER GIESBERT přeložila Helena Beguinová



Rozsáhlý román především svou látkou: vypravěčka Róza prožila od roku 1907 déle než století krutostí na místech povýtce exponovaných, vždyť ve svých osmi letech přežila genocidu Arménů, ztratila rodiče, svůj život uchránila, když jako dítě musela sloužit choutkám zvrhlých bejů. Po útěku do Marseille se jí podařilo osvobodit se z područí zlodějského gangu, na venkově našla pěstouny, kteří si ji zamilovali a odkázali jí statek. Róza to však neměla mít v životě jednoduché, dědici ji mučili, šťastné manželství rozbil německý i francouzský antisemitismus, připravil ji o děti i muže. Titul knihy napovídá, jaké oběti podstoupila, aby je zachránila. Róza však dokázala lpět na životě, potřebovala lásku a nacházela ji, práci uměla dát smysl, byla po celý život originální a vyhlášenou kuchařkou. S krivdami se však nikdy nesmířila, sahaly do míst genocidy, do jižní Francie, do okupované Paříže, a Róza nezapomínala nic. Jejich původci měli svá jména. Jako stará žena šla systematicky cestou odplaty.

## PŘÍSPĚVEK K DĚJINÁM RADOSTI RADKA DENEMARKOVÁ



Kde jinde by senzitivní autorka mohla stát, než na straně obětí násilí v letech temného, „znásilněného století“, v němž přece nemůže naslouchat jenom slovům, protože lžou. Soustřeďuje se tedy na to, jak o sobě vypovídají sama těla; zranění, rány, zabíjení jsou kruté, nelžou a jejich paměť neklame. Proto tak vypjatý pocit tělesnosti tohoto románu, v němž konec konců jde o to, jak se chová jedno tělo k druhému. Mezi zločiny násilí a zabíjení zahrnuje převahu mužského těla, jež znásilňuje ženy a dívky. Na počátku románu